

TEATER WANEMUINE

No. 3
RIGIRARA TUKOSU
Sf. 14398

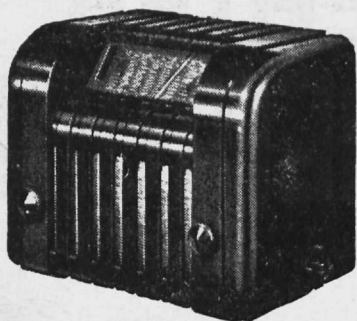
3

N
O
V
E
M
B
E
R
1
9
3
5

1935

== *Muusika teeb kodu
mugavaks.*

|||
Soovitame omast suurest laost
moodsaimaid, parimaid

|||
RAADIOAPARAATE,

mis käesolev hooaeg pakkuda
suudab.

KODUMAA RAADIO-SUURTÖÖSTUS

Tartu Telefoni Vabrik hinnaga kr. 103.— 297.—

KUULSAIMAIK VÄLISMAA

Philips		kr. 120.—	525.—
Blaupunkt	luksusvastuvõtjad	kr. 375.—	425.—
Körting		kr. 300.—	625.—
Telefunken		kr. 195.—	380.—
Emerson	4 l. Super	kr. 120.—	
Bosch	7 l. Super	kr. 320.—	

*Soodsad maksutingimused iga kuu maksuga. Aparaatidel kindel vastutus
äri spetsiaalparandustöökoja poolt.*

RAADIO SUURÄRI

K/M. VENNAD PRÜÜS

.....
TARTUS, KAUBAHOOV 20/21 // TELEF. 12-92.

Juhan Simm
Ed. Ole maal

JUHAN SIMM 50-AASTANE

R. RITSING

Eesti muusikute pere populaar-semaid tegelasi, Juhan Simm, sai selle aasta sügisel viiekümneaastaseks. Kahtlemata on Juhan Simmi nimi kõige tihedamalt seotud meie armsa „Vanemuisega“. Juba poisiohtu noor-mehena tegeles J. Simm „Vanemuises“. Kui nüüd „Vanemuine“ oma põues sirgunud ja oma jüngrite rida-des püsinud truud muusikajuhti meelde tuletab, siis lubatagu ka nende väheste ja vähéküündivate sõ-nadega kinnitada austust ja lugu-pidamist.

Juhan Simm on sündinud 12. au-gustil 1885. a. Vana-Suislepas, Vil-jandimaal, taluomaniku pojana. Õp-pis kohalikus vallakoolis, hiljem kihelkonna-koolis; astus siis Tartu reaalkooli, mille lõpetas 1905. a. Sama aasta sügisel astus Tartu ülikoo-li füüsika-matemaatika-teaduskonda, kus õppis 1905.—1910. a.

Aga saatus tahtis, et J. Simmist ei saanud matemaतिकut. Hoopis teislaadne, hoopis erinev tegevusala sai Juhan Simmi elusuunajaks. Kui pilku heita Juhan Simmi juba õige varakult tärganud muusikaarmastu-sele ja -innule, siis tundub üsna loo-mulikuna, et ta loobus matemaatiku elukutsest ja andus täielikult muusi-kale, hoolimata paremaid väljavaa-teist teisel ja hoolimata muusikamehe okkalise eluraja ohtudest.

Juhan Simmi isa armastas raske talutöö kõrval mängida meelelahutuseks viiulit. Tema mängureper-tuaar polnud küll eriti suur — koraalid, tantsulood ja laulukesed. Nood lood aga meeldisid väikesele Juhanile vägagi, sest isa mängis

*Vanemuis-lased — kos-tümeerija
Karin Juse-Siim, deko-raator Vold.
Haas, näit-
leja Joh.
Kull*

neid kaasakiskuva soravusega ja pealegi veel omameisterdatud uhkel viiulil. Juba nelja-aastaselt hakkas väike Juhan isa lugusid järgi mängima. Juhani vanem vend Ants õppis tollal gümnaasiumis. Antsust sai Juhani esimene viiuliõpetaja, kes jagas oma nooremale vennale usinasti näpunäiteid, kusjuures õpevahendina kasutati dr. K. A. Hermannii viiuliõpikut. Hiljem oli väikesele Juhani toeks ja õhutajaks isatalu sulane Nopasson (Juhani ristiisa), keda tunti ümbruskonnas tubli kandlemängijana. Ristiisa ja -poeg (kes oli saanud juba 7-aastaseks) hakkasid koos mängima, saades armastatud külalisteks sünnipäevadel ja pulmapidudel.

Tarvastu kihelkonnakoolis õppides leidis Juhan enesele tubli virgutaja ja viiuliõpetaja köster D. Birkenthali isikus, kes oli koolis lauluõpetajaks. Ka oli Juhani võimalus pealt kuulata D. Birkenthalilt juhatava Tarvastu laulukoori harjutusi; see muidugi ei jätnud mõjutamata muusikaandelise poisi tundeilma, õieti saigi ta just siit esimese huviäratuse koorijuhatamise vastu.

Juba üsna intensiivseks kujunes Juhan Simmi muusikaline tegevus Tartus reaalkoolis õppides. Mängis innuga kaasa kooliorkestris — esialgu viiulit, hiljem čellot. Viimase instrumendi käsitamist õpetas J. Simmile linnaorkestri čellist Schüssler, kellega koos Juhan mängis hiljem čellot A. Läte orkestris. Realistina oli Juhan Simmil võimalus kuulda Eesti Üliõpilaste Seltsi meeskvarteti laulu, mis kihutas järgitegemisele. Simm organiseeris peagi oma kaasõpilasist meeskvarteti, kus ise laulis esimest tenorit. Kvarteti repertuaari eest hoolitsedes hakkas Simm ka ise laule looma. Nii tekkisidki J. Simmi esimesed laulud juba kooliõpilasena. Väga populaarseks saanud meeskoorilaulud „Aimduš“ ja „Oma Saar“ on just pärit J. Simmi õpilaspõlve loominguist, mis näitab, et J. Simmi tüse loominguiline anne avaldus juba õige varakult. J. Simmi esimeseks loominguks on meeskoorilaul

Vanemuis-
lased —
näitlejad
Tooni
Kroon, Ida
Suvorova,
Lilli Feld-
mann-Otto

„Täheke“, millise komponeeris noore realistina oma kaasõpilasist koosnevale kvartetile. Peale meeskvarzeti moodustas J. Simm oma kaasõpilasist ka väikese muusikakoori, mida hoolega juhatas.

1902. a. asub J. Simm Tartu Noortemeeste Seltsi laulukoori juhi kohale, kust sai esimest palka koorijuhatamise eest.

Üliõpilasena andub J. Simm veel suurema innuga muusika-tegevusele. Üliõpilaspõlve teisel aastal, s. o. 1906. a., on J. Simm juba tegev „Vanemuises“, kus esialgu esineb laval näitlejana, aga hiljem (alast. 1908. a.) muusikuna (čellomängijana, vahel ka juhatajana). Samal ajal algab J. Simmi tegevus ka laulupidude üldjuhina. Nii juhatas ta 1908. a. Märjamaa I laulupidu ja 1909. ja 1910. a. Pärnu-maa laulupidusid. Simmi agar tegevus loob ta nime ümber peagi üsna laialdase kõla, mis ühenduses heade lootustega.

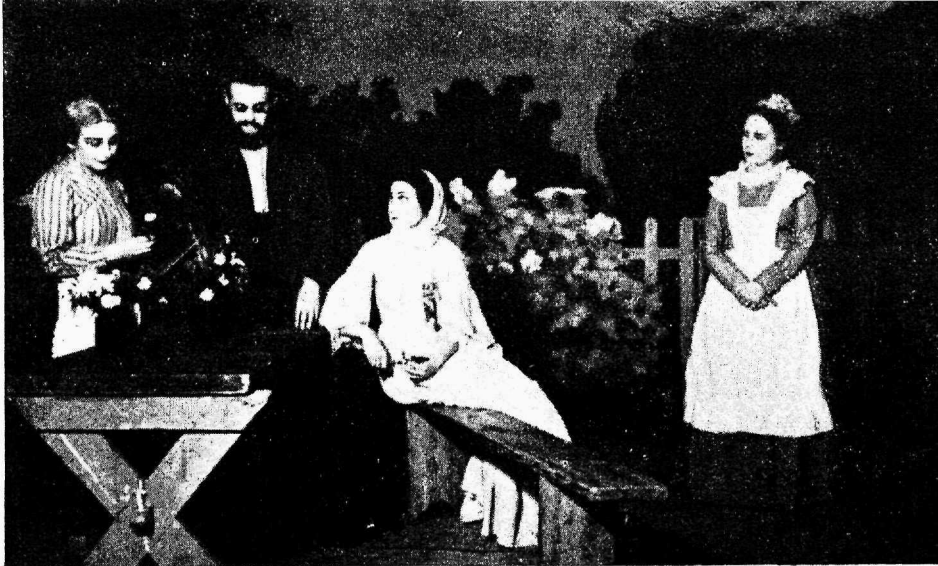
Esimest põhjalikumast muusikalist haridust sai Juhan Simm Rudolf Tobiaselt. Aastal 1910 astus J. Simm Berliini Sterni konservatooriumi, kus lõpetas 1914. a. kapelmeistri-klassi, kuna alanud maailmasõda takistas teostamast edaspidiseid õpingukavatsusi. Siit peale andus J. Simm täielikult muusikale, asudes elukutselise dirigendina „Vanemuise“ juurde, kus teotseb väsimatult tänini.

Kuna Juhan Simmi hilisema aja tegevus on üldiselt teada, siis lepitagu vaid olulisemate faktide loeteluga. Juhan Simmi tegevus „Vanemuise“ juures hargnes kolme ossa: muusikaliste lavastuste alaline, sümfooniakontsertide kauaaegne ja muusika osakonna vahelduv juhatamine.

Teatritegevuse kõrval juhatas ta pikemat aega omaasutatud (1911/1912) üliõpilasmeeskoori (praeguse nimega Akadeemilist Meeskoori), millega andis rea kontserte ja korraldas mitmed kontsertmatkad kodumaal. 1924. a. loobus üliõpilasmeeskoori juhi kohalt ja asutas aasta varem Tartu Meeslaulu Seltsi, kuhu kuulub praegu auliikmena. On juhatanud ka mitmeid teisi Tartu laulukoore. Oli lühemat aega lauluõpetajaks Tartu koolides.

„Vanemuise“ koormava ja pikaajalise muusikategevuse kõrval leiab J. Simm suurt poolehoidu ja erilist tunnustust laulupidude üldjuhina. Kutselise muusikuna äratas esmakordselt laialisemat tähelepanu 1914. aastal Kaukasuses peetud Suhumi eesti asunduste laulupeo üldjuhina. Laulupidusid on J. Simm juhatanud üldse üle kolmekümne. Peaaegu kõikidel viimastel suurematel laulupidudel on J. Simm tegev olnud ja ennast näidanud agara ja kindlakäelise masskoori juhina. Peale „Vanemuise“ rohkete suvekonsertide juhata-mise on juhatanud suvekonserte ka Pärnus ja Haapsalus.

Heliloojana on Juhan Simm avaldanud ennast õige produktiivselt. Tema koorilauludest olgu nimetatud tähtsamad: „Oma saar“, „Olõs mul“, „Aimdus“, „Kalevlaste laul“, „Kodu viis“, „Ta lendab mesipuu poole“, „Riia-sõit“ jpt. Soololauludest on tuntud „Kerjus“, „Kaugel“, „Oma saar“, „Kannel“ jt. Suuremaist tõist tuleks mainida: keelpillide kvartett, sümfooniiorkestrile kirjutatud „Rapsoodia“ (eesti rahvaviisidel), „Mustjärv“ (sümfooniline poem), „Scherzo“ ja „Pidulik avamäng“, kantaadid „Eelkevad“ ja „Kalevipoeg isa haul“, operetid „Kosjasõit“ (A. Kitzbergi tekst) ja „Koopä-

Stseen „C. R. Jakobson“ etenduselt — Jakobson oma kodus Kurgjal

rüütel“ (K. A. Hindrey tekst), legend „Kalevipoeg ja Sorts“ (F. Karlsoni tekst), millest eriti tuntud ilus „Vaimupiigade tants“, mitmed ühejärgulised nagu „Vahilaari valge tuvike“, „Abielu vaenlane“, „Nukker rahamees“ jmt. Peale selle on Simm muusikat loonud paljudele lastepaladele ja näidendeile nagu „Sinimandria“ (Raudsepp), „Hinkemann“ (Toller), „Libahunt“ (Kitzberg), „Unenägu-elu“ (Grillparzer), „Unenäomäng“ (Strindberg), „Lauluisa ja Kirjanetsi“ (Adson), „C. R. Jakobson“ (Metsanurk), „Põhjajunud kell“, „Kuri Killi“, „Kingsepad Sillamatsil“, „Südameuss“, „Ristitegijad“, „Jörgeni püha“, „Kaananimaal“, „Enesetapja paar“ jpt.

Nõuaks vist pikemat aega ja head energiat, et suuta kõiki Simmi muusikategevuse avaldusi ja mälestusi kirja panna ning säilitada, et suuta kokku koguda J. Simmi rohkearvulist loomingu tagavara ja koostada vastav nimistu.

Arvamata kordi tõusnud juhitud, arvamata kordi jaganud juhatust ja õpetust „Vanemuise“ kannatlikele lastele, kirjutanud tohutu hulka noote nii oma loomingu sunnil kui ka teiste tööde arranžemendi vajadusel.

Armastus muusika vastu on suurim armastus,

Pastor Sokolowski —
(A. Randviir) näidendist „C. R. Jakobson“

ta nõuab kõige valusamaid kannatusi ja eneseohverdamisi. Kõneldes või kirjutades kolleegidest muusikute peres nihkuvad tihtigi mõttet tahtmatult raskustele ja vintsutustele, mis panevad sügavalt mõtlema, mis äratavad rusuvaid tundeid... Võidakse küsida: miks meie ei loobu muusikast? Miks meie ei vali enesele ratsionaalsemat ja rahulikumat elukutset? Aga me nagu ei tahagi vastust neile küsimusile. Teame vaid ühte, et me ei saa teisiti, et me ei suuda murda oma sisetunnet... Rühime edasi läbi kannatuste!

Läbi kurjuse ja õeluse viib tee kosutavatele allikatele — nii räägime, nii unistame ja nii trööstime endid.

Palju jõudu Sulle kui agarale „Vanemuise“ jüngrile ja vahvale töömurdjale raskeil radadel!

J. ADAMTAU

dipl. tantsuõpetaja

tantsukursused

Tartus, Vabaduse puiestik 12 ● Tel. 4-27 ● Vabadussilla otsas

on soliidseimad Tartus. Dipl. ja vilunud nais- ja meesõppejõud.

Põhjalik õpetamine.

Eratunnid.

Grupid.

Väljasõidud.

MUGAVAD TANTSUÕHTUD

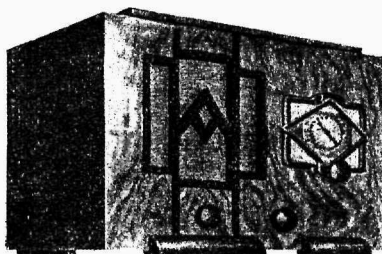
Iga pühapä. kl. 9—1 õhtul.

Mängib Tartu parim bajanistide trio. Palutud kõik tantsuharrastajad.

ARE

raadiotehase toodangust leiate suurima valiku

kõrgeväärtuslikke kvaliteetaparaate.

5-lambiline modernseima konstruktsiooniga ning üllmeeldiva välimusega väikesuper

„ŽEIK“

Hind kr. 165.—

5-lambiline võimas ja kaunikõlaline heptoodsuper

„MAESTRO“

Hind kr. 200.—

3-lambiline dünaamilise vajuhääldejaga ökonoomne patareivastuvõtja

„SULEV“

Hind kr. 95.—

4-lambiline patareisuper

„MELOODIA“

Hind kr. 170.—

ARE raadiotehase tooteid müüvad:

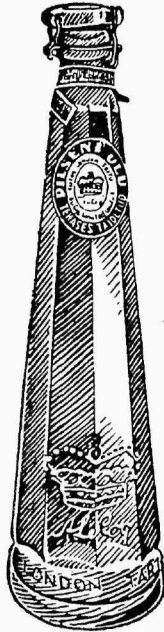
Tartus Tallinnas

Viljandis

Pärnus

T/ü. „Maja“. A/S. „Tormolen“. O/ü. „Esto-Muusika“. F-a Vennad Jeerik.

ARE raadiotehas Tallinn, Narva mnt. 25, telef. 300-30.

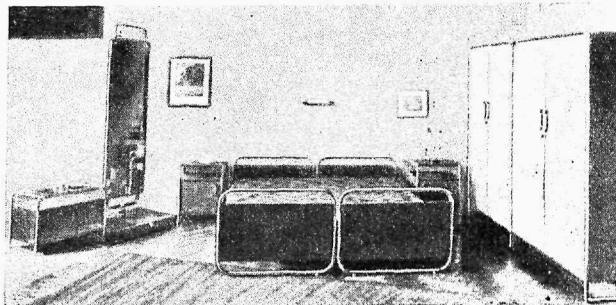

MEIE ÕLLED
JA KARASTUS-
JOOGID PAKU-
VAD KA KÕIGE
NÕUDLIKUMALE
NAUDINGUI!

A K T S I A S E L T S

ALE COQ

T A R T U S

TERASMÖÖBEL

JA VOODID

J. PETERSON'I

**TERASMÖÖBLI-JA
PATENTVOODITE-
TEHAS.**

S O O V I T A B :

**TOASISUSTUSI. TERVED
KORTERID, ÜSIKUD
TOAD, TOA-NURCAD.**

ERITI SOOVITAB

**MOODSAID JA PRAKTILISI
LASTE-, TÄIS- JA HAIGLA-
VOODEID.**

**TÖÖKOJAD: KALURI 17, TELEF. 2-65 JA
GUSTAV-ADOLFI 1, TELEF. 15-40**

LADU JA KONTOR: GUSTAV-ADOLFI 1, TEL. 15-40.

„MARE JA TA POEG“

Käesolev sügis tähistab Eesti ja Soome kirjanduslikus elus märkimisväärivat tähtpäeva — on nimelt möödunud 30 aastat ajast, mil kahe rahva kirjanikult Aino Kaldalt ilmus eesti keeles esimene eesti ainetel kirjutatud teos „Mere tagant I“. Selle õhukese kogu novelle Saaremaa teoorjuse-aegsest minevikust tõlkis Gustav Suits. Nüüd 30 aasta järele astub Aino Kallas avalikkuse ette oma esimese suurema, rööbiti eesti ja soome keeles kirjutatud draamaga „Mare ja ta poeg“. Et Aino Kallas hakkab suuremaid teoseid looma eesti keeles, seda ennustasid eelkäljaina „Kiirtepill“, „Maroko võlus“, „Batseba Saaremaal“. „Mare ja ta poja“ ilmumise järele töötab kirjanik ise, et nüüdsest peale ta tahab kõik oma teosed luua kahes keeles.

Aino Kalda pikas kirjanduslikus minevikus on esikoht eesti ainel loodud vormikauneil proosasteostel, nagu „Barbara von Tisenhusen“, „Reigi õpetaja“ jt. Viimaste aastail on aga „mererandade poetessi“ loomingus sündinud kalalal küpseima ilukirjandusliku vormidraama suunas. Eelkäskjalana ilmus

siin väike lavateos „Batseba Saaremaal“ ning nüüd 1933.-1934. a. Londonis kirjutatud 3-vaatuslik näidend „Mare ja ta poeg“.

Viimase töö ainele on Aino Kallas sattunud Russovi kroonika uurimisel kümnekond aastat tagasi. Siis mõlkus kirjanikul meeles kavatsus kirjutada Eesti ajaloo igast sajandist legendi või ballaadi.

„Mare ja ta poeg“ on sünge, võidetute draama ja käsitleb Eesti kauge mineviku traagilisimat episoodi — ebaõnnestunud toomapäeva mässukatset Viljandi lossis a. 1393. Ajaliselt on tegevustikuks kasutatud paar päeva ja ööd. Sel lühikesel ajavahemikul voolitakse vanema Valdeko lese Mare oma-pärane ja vali kuju. Tegevustik, mis algab eesti vanema tares, kandub Viljandi ordulossi, kus jätavad elu 300 parimat Sakalamaa sõjalast, ja sealt Viljandi järve kaldale, kus rahvas mõistab kohut selle üle, kes ei ole väärikas ta keskel elama. Marest — kuuekümnetes aastates, paendumata kehaga ja nägija pilguga naisest, on autor loonud ülemlaulu emaarastusele, mis unustab kõik — rahva ja isamaa, kui on kaalul ta kallima vara — poja elu. Et põhjendada Mare seljapööramist rahvale ja ta reetlikku tegevust, valgustab autor kahekõnedes selle saatuse poolt karistatud naise kuue poja hukkamisloju. Viimane järelejäänuid Imant on aga isa eeskujul võrsunud uljaks sõjalaseks, kes ihkab tapluse esimestesse ridadesse. Kui siis kõlab lause — m a a r a h v a s o n t ö u s n u d — tõmbab Mare süda hirmust koomale ja ta vannutab poega mitte tungida toomapäeval Viljandi lossi, sest see päev on surmapäev. Pojale on aga vabatud ja rahvas enam kui ema, ning meeleheitel kisendab Mare: „Seda viimast ei viida minult mitte! Kas puhugu kõik maailma tuuled, tema ei pea langema! — Enne las kadugu kõik teised! Mina ta sünnitasin! Mina kandsin surmavaeva tema pärast! Minust ta on tulnud! T a o n m i n u.“

Järgnevais sündmusis annab Mare Sakala meeste salanõu teada Viljandi komtuurile, mille hinnaks on esimeses rees lossi tungiva Imanti elu. Nii sünn

nib. Imant saades teada, et ta elu on ostetud kolmesaja kaasvõitleja vere eest, hukutab end hüppega üle lossi müüri. Näidendi viimases vaatuses, kui rahva ahastuse saatel maetakse lossis tapetud noori sõjalasi, on Mare juba hingeliselt surnud. Ta ohver oli asjatu ja ta lunastab oma süü pihitimusega. „Ma olen vaevast väsinud ning mu süda on surma kõtega köidetud — kõik rõõm on kuivanud mu käes. Ma olen paljas kui luu!“ räägib Mare. Rahvas omas õigluses vihas aga kisendab: „Oh sa ilmatu Juudas! On siis üks enam kui kolmsada! Kus on meie pojad? Kiskuge ta tükkideks! Tallake ta jalge alla!“ Mare lõpp saabubki kivide ja määratseva rahvahulga hoopides.

Draama sisaldab lavastuseks palju võimalusi pakkuvaid pilte, nagu peosteen Viljandi lossis ja jõurikkad massi tundeavaldused näidendi lõpul. Mis aga eriti Aino Kalda loomingu paclub, on ta vorm ja stiil. Eesti karmi minevikku käsitlevais proosateostes on Kallas tarvitanud arhailist keelt, need on kohati otse kui proosa ballaadid. Ta stiil on äärmuseni viimistletud ja teoste vorm lihvitud nagu teemant. Ka „Mare ja ta poja“ 1. vaatuses hiilgab autor kauni sõnastusega. On kasustatud palju piltlikke ütlosti ja huvitavaid, rahvapäraseid võrdlusi. Nii räägib Mare: „Loss sööb veel viimse ära! Pane tünder tündri kõrva ja kott koti otsa, nagu külvaksid soola sohu, — ei saa see ilmaki täis.“

Mango sõnab: „Mare, seda ma ütlen: kuhu, inimeseloom, end surma eest peidad? Jood, surm taari kannust vahib; sööd, ta kausi põhjast su vastu vaatab; kõnnid, surm kaenas; istud, ta hiilib su hõlma!“ Ja Sakala sõjamees lausub: „Ma ütlen: Viljandi lossi vahimeeste jaoks on mõõdetud viiskümmend kiinart purpurpunast kalevit, millest neile peab uued ning uhked mütsid tehtama.“

Selliseid stiilikauneid pärle leidub kogu draamas rikkalikult. Kuigi näidend on kõrgestiililine, kogu tervikuna rohkem romantismi kui realismi kalduv, on autor minevikupiltide rekonstrueerimisel püüdnud võimalikult oma aja miljööd tabada. Rüütlite ja vaimulike jooming lossis lauludega nagu „Bibit hera, bibit herus, bibit miles, bibit clerus“, või „Und der Liven Land, niemals Ruhe fand“ tohiks laval võimaldada oma ajakohaste mehish-rangete piltide loomist.

Teose kompositsioonilises küljes on lõpposas venimine märgatav, kuid Mare isiku saatuse lahenduse toomiseks osutub see paratamatuks. On ju õieti draama ainus kandev kuju Mare, kelle raskepärase elukäigukanga lahtirullimise viib autor täiusliku lõpuni. Aino Kallas on reale dramaatilisematele episoodidele eesti ajaloost andnud vormi ilukirjanduslikus graniidis. Peab aga ka kohe märkima, et harva ta läheneb ainele eestlase seisukohalt patrioodina. Aino Kallas käsitleb eesti ajaloo põnevamaid peatükke ainult kui ilukirjanduslikke aineid ja suhtub neisse üldinimlikust seisukohast. Sama vaimu hõngu on tunda ka Mare kujust. Alateadlikult eestlane, kui loeb draamat, ütleb: See Aino Kalda Mare pole eesti ema! Mareks, kelle kaudu tahetakse anda edasi emaarmastuse määratust, võiks sama hästi olla naine Madalmaade vabadusvõitleuse päevilt või hugenottide hulgast. Mare sellisena ei kannu eesti tõulisi jooni — ei pruugi olla muistse Sakalamaa vanema naine, ema, kes sünnitas kangeid sõjamehi.

Teose ideoloogiline külg paratamatult lavastuse puhul tõstab need probleemid päevakorda. Draama kui ilukirjandusliku teose väärtust see aga ei kahanda. Pigem peaks just selle vastuolu tõttu draama üldise huvi tulipunkti nihkuma. Ons võimalik, et Aino Kalda Mare on eesti ema?

Oma ainulaadse ilukirjandusliku loomingu juures on ka Aino Kallas inimesena tänapäeva Eesti ja Soome huvitavamaid kujusid.

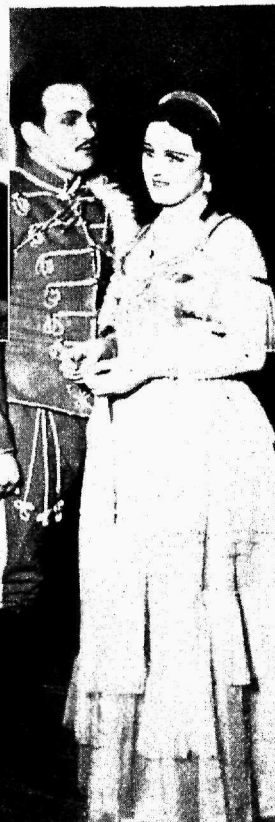
Ta ise ütleb ühes jutuaJamises iseenesest:

„Küsite, olen ma soome või eesti kirjanik? Muidugi kuulun ma soome kirjandusse, kuna kirjutun soome keeles, olen soomlane, kuigi ei ole Soome kodanik. Kuid, minu arvates, kuulun ma ka sama palju eesti kirjandusse, kuna kirjutun eesti keeleski, eesti ainetel ja olen Eesti kodanik.“

Seoses raamatu-aastaga on „Vanemuine“ valdava osa oma repertuaarist pühendanud eesti algupäraseile lavateostele ja jõulu eel tuleb mängimisele ka Aino Kalda „Mare ja ta poeg“. Teistest Eesti teatritest on sama teose võtnud repertuaari „Estonia“ ja Pärnu „Endla“. Esietenduse elas „Mare ja ta poeg“ üle Soomes „Kansallisteatteris“.

E. V. S.

OPERETT
VEENUS
SIIDIS

*Pilte operetist „Vee-
nus siidis“. Ülat — koor
seltsidaamidest, keskel Ida Su-
vorova, keskel — moment tant-
sustseenist, tagaplaanil Ida Su-
vorova ja H. Piller, all — pea-
osadekandjad Elly Torop ja
Heino Uuli.*

VALU JA VÕLU

TIIT KOTERMAN

Allakirjutanu arust on näitleja-elukutse pahemat sorti ameteid. Raamatupidaja või kassameistri oma, näiteks, on sootuks rõõmsam. Sead oma numbrid korda või vaatad, kas kõik rahahunnikud on ühekõrgused ja võid rahuliku südamega minna koju sööma või kaarte mängima. Keegi sind enam ei sega, keegi torkima ei tule või kui keegi tulebki, siis kaebad kohtusse.

Sellest pole juttugi, et keegi võtaks, näiteks, ajalehe veergudel sõna ja kirjutaks, et see ja see raamatupidaja on väga rumalasti eile oma numbrid kirjutanud ja ta üldse ei kõlba oma ametisse. Või kas keegi on kuulnud, et mõne kassameistri kohta on kuski ajalehes öeldud, et niisugune tuima ja inetu kerega mees koristagu ennast leti tagant ja jätku rahalugemine kellegi teise hooleks. Kui niisugust asja tehtakski, siis oleks see hirmsamat laadi laimamine ja kirjutaja maksku 3000 krooni või otsigu üles see paik, kus on prii leib ja poissmehe olemine. Erandiks on muidugi säärased juhud, kus raamatupidaja on oma saldod nokitsenud võltsbilanssideks või kassameister on poolkogemata poetanud ühe rahahunniku oma taskusse.

Näitleja suhtes maksavad aga sootuks muud kombed. Teed paar nädalat kõva tööd, õpid teksti või tõstad jalga, oled rakmes hommikust õhtuni, p a n e d enesest välja selle kõige parema ja kui siis jõuad lõppeks suure vaevaga esietenduseni, mis nõuab veel erilise annuse närvipinget ja hingekulu, siis võib igaüks, kes vähegi oskab sulge liigutada, sinu kohta öelda, et ei see nüüd kõlvanud küll kuhugi, mis asja niisugune mees üldse lavalt otsib? Mingu kive tõstma.

Igaüks loeb ja muigab. Vaat kus ütles! Jah, eks need näitlejad ole küll teinekord niisugused, et tulevad vigurit tegema, aga ei aja mitte naermagi... Ja kolleegid itsitavad samuti salakesi üksteise alla — sai ometi kord, mis ta ilmast ilma erpleb.

Kellele sa lähed kaebama?

Prokurör naerab välja, ütleb, et olge kultuurinimene, see on kunstiline arvustus. Paragrahvi säärase asja jaoks ei ole. Kui ütled pagari kohta, et mis asja see mees taignaküna juurest otsib, mingu parem kive tõstma, siis on see ilmatu laim ja kõlvatu võistlus veel takka otsa. Aga näitleja suhtes on see kõige ilmsüütum asi, kiida veel peale ja ütle tankehh!

Mõni on küll viisakas ja ei sõima. Kirjutab vaikselt ja rahulikult, et see-ja-see näitleja libises rahuldavalt üle pöranda. Sina rassisid nii, et hing tõmbab pooleks, oled pikemat aega oma osa risti ja põiki läbi mõelnud, kombineerinud igasuguseid nüansse, otsinud väliseid ning psühholoogilisi finesse ja lõppeks — oled sa ikkagi ainult rahuldavalt libisenud!

Juhtub ka nii, et sul on kuski vaatuses vaja kedagi maha lasta, aga oled õnnetuseks revolvri unustanud inspitsiendi pihku. Näidend on kõige traagilisemas kulminatsioonis, keegi peab ilmtingimata surema, aga millega sa tapad? Kobad siis kokkunult ringi, ahmid õhku, mõtled, kõik on läbi, homme mine palgaarve järele, lapsed ja naised jäävad nalga.

Sosistad siis meeleheitlikult oma partnerile — sellele, kes peab paratamatult surema —, et ole kallis mees, ma lükkan su lava taha, ära hakka vastu sudima. Partner ongi lahke inimene, taganeb lava taha ja seal mühistan inspitsiendile, et lase nüüd pauk, lase, taeva pärast, oma kärakas õhku.

Kärakas käib ja oled kohe peale selle laval. Pead oma õudse monoloogi, moonutad nägu ja pressid käsi rinnale, aga ise mõtled, nüüd on kõik katki ja puru, kurat, misukesed õnnetused inimest tabavad.

Aga ei midagi. Teisel päeval loed lehest, et muidu oli keskmine mäng, aga tapmisesseenis ületas näitleja oma võimed. Misukene peen ja nüansirikas osatõlgitsus mõrva psühholoogia väljenduses, otse üllatavalt ehtis ja loomutruu tolles enesekõhklemises ja kaalumises — kas tapan või jätan. See oli meie laval üks paremaid stseene üldse. Selge näide, et näitleja pole kaugeltki veel oma lõpusõna öelnud ja võime temalt loota mõningaidki uusi üllatusi.

Ega muud, peab inspitsiendile ostma kaks puntsi.

Allakirjutanu enesega juhtus kord niisugune kahtlane lugu, et pidi mängima draamat. Küll muidugi asjaarmastajana, aga lõppeks on kunst ikka kunst. Ja kui tuli üks väga hale ja kurblik armuavalduse-stseen, siis sattus suures mängimisehoos üks tuntud kehaosa õige sügavati kaminasse. Kaminas aga põles suur tuli, elektrituli küll, aga ega saalis sellest tohitud aru saada. Ja siis juhtuski nii, et keegi hõikas esimesest reast:

„Tiit, istung kõrbe!“

Kogu saal lõi mürisedes naerma ja mis mina pidin oma hapra armustseeniga peale hakkama? Pealegi võtame arvesse, et naisterahvas pidi teksti põhjal kohe varsti suures hingevalus minestusse langema. Ega ta seda muidugi ei jätnud, tegi oma minestuse ära, aga saal naeris veel rohkem, sest suures ähmis olin surunud selle või teise asja veel sügavamalt tulelõkkesse. Inetu lugu. Aga keegi kirjutas pärast arvustuses, et draama oli käsitletud eluröömsas ja positiivses vaimus, liigsüngused olid leevendatud koomilise elemendiga, üldse — soovime õnne. Olgu juurde lisatud, et mängitav näidend oli Max Halbe raske draama „Voog“.

Nii ta on.

Säärane paha elukutse on see näitleja-amet. Seisad kogu aeg terve oma olemise ja tegemisega nagu pilve peal kõigi silme ees ja igauks öelgu, mis tahab — muudkui naerata. Aga üks ütle kuulus tõesõnagi: „Naera, pajats!“ ja üks selles naerus peitu ka ilmatud hulgad sisemist naudingut, loomisrõõmu ning eneserahuldust.

Mida ükski raamatupidaja ega ükski kassameister ei saa kunagi tunda.

Lava on valu ja lava on võlu. Aga inimene kannatab alati iga-suguse valu, kui talle ainult antaks võluhurmades sukeldada. Näit-leja kannatab kõik valud, kuigi teinekord kisub süda kahekorra ja kiruks südamepõhjast.

TELEF.
12-44

Söögisaal „ASTORIA“

TELEF.
12-44

KÜÜNI 5, TARTUS

OMANIK K. VIHLM.

Nõudke „Ühisus Lõuna-Eesti
Eksporttapamajade“ lihasaadusi!

OMAD KAUPLUSED:

TARTUS: Ülikooli 7, telef. 12-59

Tähe 72, „ 12-18

Narva 9, „ 12-22

Narva 123, „ 14-08

Riia 125, „ 14-50

VALGAS: Vabaduse 32, „ 32.

Vaade „Vanemuise“ seltsi 70 aastapäeva juubeliaktusele. All — peamin. aset. K. Eenpalu aktusel ja Seltsi esimees dir. A. Jõudu aktusel kõnelemas

„VANEMUISELE“ 160.000 KR.

„Vanemuise“ 70 a. juubelipidustusil 4., 5. ja 6. okt. s. a., kus viibisid vabariigi valitsuse liikmeist peamin. aset. K. Eenpalu, haridusmin. N. Kann ja kohtumin. K. Müller, tegi esimene teatavaks alljärgneva seaduse:

„Vanemuise“ teatrihoone korraldamise seadus.
Antud Riigivanema poolt dekreedina 4. okt. 1935.

1. „Vanemuise“ seltsile Tartus määratakse toetust krooni 160.000 „Vanemuise“ teatrihoone kordamiseks.

2. Eelmises paragrahvis nimetatud toetuse abil teostatavate ümberehituste projektid kuuluvad Riigivanema heakskiitmisele.

3. Paragrahvis 1. nimetatud toetussumma kaetakse järgmiselt: riigi 1935./36. a. lisaelarves kr. 1, haridus- ja sotsiaalministeeriumi kulude osas ettenähtud kultuuriliste toetuste krediidist kr. 30.000, ülejäänud osa riigi eelarve korras kolme aasta jooksul võrdsetes osades, arvates 1933./37. eelarveaastast. Toetussummade väljamaksmise vajaduse järgi korraldab haridus- ja sotsiaalministeerium.

4. Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega.

Tallinnas, 4. oktoobril 1935.

K. P ä t s,
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. K a n n,
Haridus- ja sotsiaalminister.

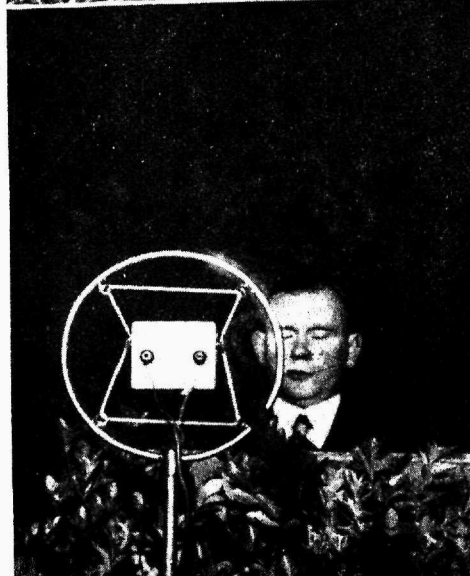

FOTO-ATELJEE

H. RIEDEL JA H. EGGERT

SUURIM JA MOODSAIM TARTUS

ERIALA PORTREED JA LAVAVÖTTED

„POLARIS“

EESTI KINNITUS-A.-S.

Võtab vastu järgmisi **kinnitusi**: tule-, murdvargus-,
veo-, väärtsaadete-, kasko- (laevakerede) ja klaasi-
kinnitusi.

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad kr. 925.000.—
Seltsi asutamisest peale on kahjude eest välja makstud üldkokku kr. 4.700.000.—

Soliidne edasikinnitus! Kahjud likvideeritakse viibimata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12. Kõne-
traat 426-66. Telegramm-aadress: „Polaris“. Osakond asub
Tartus, Suurturg 11. Kõnetraat 6-75. Esindajad kõigis
linnades ja maakohtades. _____

„THÉRÈSE RAQUIN“

*Thérèse Raquin'i autor
Emile Zola
kaasaegse
maali järele*

On kirjanduslikke teoseid, mis jäävad puutumata aja roostest, millele järelepõlved annavad oma tunnustuse, hoolimata kõigest porist, millega kaasaeg ristas nende ilmaletulekut.

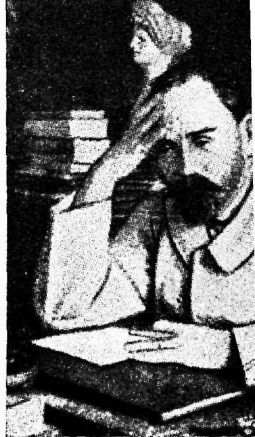
Üks neist on kahtlemata „Thérèse Raquin“ — esimesi teoseid, mis tekitas suuremaid tähelepanulainetusi Zola veel noore kirjandusliku nime ümber. „Thérèse Raquin“ pole iseloomude, temperamentide esitelu, kus südant ja aju asendavad veri ja er See on mõnuleva mehe ja rahuldamatult naise draama. — Thérèse Laurent saavad roimareiks ainult sellepärast, et nautida kooselu gavusi. Mees ohverdab sõbra oma tuleviku mõnulusile, naine mehe — kirele, kahtluste ja sisepiinadeta. Kuigi välisolud on roir paarile ootamatult soodsad, jookseb nende eluvanker siiski kras Pääsenud õnnelikult seaduslikest järelalusist, ootab neid julmem ristus kodus: hukatu vaim kollitab kõikjal, muutes igatsetud koos idüllil kohutavaks üksteise süüdistuse ja närvikriiside tallerma Väsinud eneseunustuse-otsinguist ja alatise hirmust kuriteo a tamisel, lunastavad nad oma süü ise.

See otse kirurgi tähelepanu ja hoolimatusega inimloomuse medamaid külgi paljastav teos oli hoop omaaegseile prantsuse janduslikkudele traditsioonidele. Arvustus oli marus. Autorit ni tati „viletsaks hüsteerikuks“, kelle naudinguks on roppuste es mine. Ja ometi oli Zola kaugel nende röveduste maalimisest, m teda süüdistati.

Veel uue pettumuse pidi Zola üle elama „Thérèse Raquin'i“ hul. Ka laval, mille jaoks ta teose hiljem ümber töötas, ei olnud edu: ta vilistati välja!

Vast nüüd, mil naturalistliku käsituslaadi asjalik julmus ei ei kohuta, suudetakse mõista selle suure prantslase huvitavat ka vormida kunstiteost lihast ja verest vaimu ja hinge asemel.

H. S

GINOYKER & CO

ARVUSTUSI

„Uue Sõna“ teatri-
arvustaja Aug. Jakobson.
„Ma pean kohe ütlema, et seda, mis on suutnud saavutada oma jutustusega Oskar Luts, ei ole suutnud aga saavutada oma dramatiseeringuga A. Särev. On ju vana tõde, et pea kõik kunstiliigid on teatud määran liialdused: oluliste detailide ja alusliku tähtsusega põhiomaduste selekteerimine, tihendamine. Seda muidugi ka kirjandus — nii luule, proosa kui lavateosedki. Kuid ometi on igal liialdusel ka oma kindlad piirid ja sagedasti on ka igal kirjandusliigil veel eraldi teatud piirid. Ja pole nõnda siis kaugeltki lavateoses lubatud kõik see, mis on lubatud mõnes pikemas novellis või romaanis.

Mis aga puutub neljapäevaõhtusse esietendusse „Vanemuises“, siis peab küll kahjuks ütlema, et neist eespoolnimetatud piiridest pole kinni pidanud ei dramatiseerija ega lavastajagi. Kui Lutsu enda esitatud liialdused ei tundu üldse segavatena ega kuhjuvatena, siis dramatiseerija omad tunduvad seda küll. On kõrvuti lükitud rida kaunis jõhkraid stseene, mille tasandamiseks pole osatud esitada ainult paar usutavat-lepitavat pildikest. Juba 1. vaatusest peale sattud nagu mingisse tooruste orkaani.

Pilte
„T a g a -
h o o v i“
l a v a s -
t u s e s t .
Ülal — H.
Piller maaler
Treina,
all — „siidivendade“
trio (Joh.
Jürgenson,
R. Ratas-
sepp ja H.
Piller

„TAGAHOOVIS“

„Postimehe“ teatri-
arvustaja R. J(anno).

„Siidivendade“ trio (Joh. Jürgen-
son, Rud. Ratasseppe ja H. Pilleri), kel
tuli olla peaaegu kogu etendus läbi
laval, kas siis tummana või tegutse-
vana, andis oma erinoodi tagahoovi
miljööle, kuigi kahjuks nende lavale-
asetus oli seatud niimoodi, et väga
palju kõnelusist läks kaduma. Eriti
tuleks siin alla kriipsutada H. Pilleri
maaler Treid, kes küll eriti ei tungi-
nud esiplaanile, aga oma tüübi eri-
pärasuses oli huvitavalt ning uudset
nähtud kuju.

Dramatiseeringu „tõsisemat“ pa-
let esindasid peamiselt Helmi Aren,
Lisl Lindau ja Al. Randviir.
L. Lindau naiskasakana tegi mis sai,
aga väga paljuku see tegemine ei ula-
tunud. A. Randviir näitas kaardi-
väeohvitserina oma näitlejavõimiste
teist palet (võrreldes näiteks võrgu-
parandajaga näidendis „Mees me-
relt“) ja oli oma salakavalas jõhkru-
ses ning alatuses täiesti paikapidav.

Tegelasi on selles dramatiseerin-
gus üle kahekümneviie ja neist on
paljud nii episoodilised, et ainult:
tulid-läksid.“

Pille „Ta-
gahoovi“
etenduselt.
Ülal —
„Tamara
Kukk, all —
H. Aren,
A. Randviir,
Linda
Tubin

„Vanemuise“ II poolaasta reper- tuaaris on ette nähtud :

Sõnalavastused:

Fr. Schiller'i — „Printsess Tu-
randot“ või Klabund'i „Kriidiringi“,
Vaks ja Matern'i „Raffke ja Ko“,
Lunačarski „Karu pulm“ või Lav-
renjevi „Murrang“. A. Kivikas'e
uus näidend vabadussõja ainetel, mis
valmib alles jõuluks. Zilahy „Ööl
vastu 17. aprilli“ või Wheatley
„Kate langeb“, Benavente „Huvide
mäng“, Blauman'i „Tules“, Mik-
zahti-Harsanis „Toth Mari seiklu-
sed Nosti pojaga“, Unga-Inding'i
„Inimene silla all“, O'Neil „Oi
noorus“, Jacque Deval „Tovarištš“,
Janno-Säre v „Metsmees“.

Laulumängudest:

A. Kitzbergi „Rätsep Õhk“ laulu-
mänguks ümber tehtuna, Ilmari Han-
nikainen'i ja Erkki Karu „Parve-
poisi pruut“.

Lastelavastusi:

D. Poska „Džungli nõid“ ja vä-
hematele lastele „Reinuvader re-
bane“.

Ooperitest:

Tšaikovski „Padaemand“ või
Rubinsteini „Dämon“.

Operettidest:

Tuleks II-sel poolaastal mängule
„Igavese legendi“ autorite poolt kir-
jutatud sama teose II-ne osa, mille
pealkiri veel lahtine ja Benatzki
„Apašid“.

Tantslavastus, noorsoonäidendite
ja müsteeriumi valik on veel otsus-
tamata.

Hugo Raudsepa — „Mikumärdi“ uuendatud kujul „Vanemuise“ teatri mängukavas

H. Raudsepa „Mikumärdi“ on
jäänud tänapäevani kõige läbi-
lõõnumaks komöödiaks, sellest
hoolimata, et teda kahel viima-
sel hooajal „kui juba vananenud
teost“ on mängitud võrdlemisi
vähe. Meil puudub senini keskkoh-
t, kes korraldaks sellekohast
statistikat, kes võimaldaks täpsa
ülevaate saamist kuipalju ja kui
suurele vaatajaskonnale „Miku-
märdit“ juba mängitud on. Aga
juba kaks aastat tagasi oli see
arv aukartustäratavalt suur.
Ainult eesti kutseliste teatrite

poolt on „Mikumärdit“ mängi-
tud üle 200 korra enam kui
100.000 vaatajale. Peale selle oli
teda selle ajani mängitud maa-
näitelavade poolt ligi 400 korda
ja kui siin keskmiseks vaatle-
jate arvuks võtta 300 inimest
(läks ju „Mikumärdi“ esialgul
ainult täiskiilut majadele), siis
on seda teost maanäitelavadel
ettekantuna vaadanud umbes
120.000. Koos kutseliste teatrite
vaatlejate arvuga aga 220.000
kuni 250.000 vaatlejat, seega ligi
veerand kogu eesti rahvast. Nii
suur läbilöödavus publiku juu-
res kindlustas meie oma reper-
tuaarile teatrite mängukavas
tema praeguse, enamikus teatri-
tes domineeriva seisukoha. Edasi
õhutas ta endastmõistetavalt jä-
reletegemisele, nii et rea aastate
jooksul „Mikumärdi“ epigoonid
tüütavalt lämmatama kippusid.
Ja järeleaimajad polnud valesti
arvestanud, ka nende teostel oli
edu.

Mis põhjustab siis nüüd „Mi-
kumärdi“ jälle repertuaari võt-
mist? Esmajoones see, et autor
on „Mikumärdi“ „Vanemuise“
teatri tarvis ajakohandanud
ning sellisena võib publikut
võita endise hooga. Enam aga
see asjaolu, nagu „Vanemuine“
enda brožüüris nr. 1 märkis ning
eriartiklis rõhutas, et kõik teat-
rid peaksid aeg-ajal oma reper-
tuaari võtma mitte ainult nii
harukordseid algupärandeid kui
„Mikumärdi“, vaid isegi keskpä-
rase väärtusega algupärandeid.
Muidugi peab ja tahab teater
kordamislavastusel silmas pi-
dada, et need lavastusideedelt ja
lavastustehniliselt püüaks eel-
mised ületada.

„Mikumärdi“ uuslavastuse eest
hoolitseb peanäitejuht Karl Otto.

ILMUSID UUDISTEASED:

Riigivanema laureaadi A. H. T a m m s a a r e uus romaani

Ma armastasin sakslast.

Kaas J. Vahtralt.

Hind brosheeritult kr. 4.50, köites kr. 5.25, iluköites kr. 6.

Selles psühholoogilises romaanis esitab autor talutarest võrsunud eesti korporandi ja vaesus-
tunud endise mõisniku lapse-lapse vahelise armastusloo algusest lõpuni.

Nobeli laureaadi K n u t H a m s u n i kuulsaim teos

Maa õnnistus.

Kaas E. Kollomilt. Hind kr. 2.25.

Teos, millest 18 aasta jooksul ilmus 23 trükki ja mis Knut Hamsunile tõi Nobeli auhinna.

R. R o h u mälestuskogu

Tsaari ohvitser

E. Järve kaas. Hind brosheeritult kr. 3.75, köites kr. 4.50, iluköites kr. 5.25.
Selles kogus autor esitab huvitavaid mälestusi oma isiklikest elamustest tsaari sõjaväes.

H e l m i M ä e l o illustreeritud noorsoojutt

Pärt on minu sõber

Kaas ja illustratsioonid A. Peernalt. Hind kr. 1.25.

O.-Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“

Raamatukauplus Tartus, Rüütli tn. 11.

U/ü „Emlo“

Tallinnas, Pikk 17,
tel. 431-08.

Tartu ladu, Riia 22-a,
tel. 13-65.

Soovitab kõrges headuses:

Konjakeid

Likööre

Napse

Wiskit

UUDIS

„Emlo Kuld“

„Emlo Granat“

Saadaval kõikides veinikauplustes,
restoranides ja kasiinodes kogu
Eestis.

KLÄVERIVABRIK
JOH. VIHLM
NIGULA TÄN. 16. OMA S MAJAS
LADU GILDI TÄN. 7. TARTUS

Külastage ainult üks kord
minu kübaratööstust ja
Teie jääte minu alaliseks
töötarvitajaks.

Kantud kübarate ümber-
tegemine ja uute küba-
rate valmistamine.

Tööhinnad kr. 1–1.25.

Tööstuses õppinud tööjõud.

Kübaratööstus

Regine Mõtus

Tartus, Rüütli 7, Gustav-Adolfi nurgal.

„VANEMUISE“ MUUSIKALAVASTUSED POOLAASTA LÕPUL

HEINO UULI

Esimeseks operetilavastuseks tõi „Vanemuine“ välja kuulsat Viini komponisti Robert Stolz'i opereti „Veenus siidis“ — Karl Otto lavastusel. See on üks uuemaid saavutisi vanameistri produktioonis ja ta tõestas siin, et tema meloodiate varaaht veel kaugelki pole kuivanud kokku. Võib isegi kaunis julgelt väita, et „Veenus siidis“ on üks paremaid Stolzi seerias. Laskudes ungari tšardaši rütmi, pääseb Stolzi talent täies säras maksvusele.

Libretistid, vanad rebased Grünwald ja Herzer on selles operetis osavalt ära kasutanud möödunud sajandil Ungaris võimutsenud kurikuulsa bandiidi Rõzsa Šandori röövlromantikat. Lavastuses Karl Otto püüdis opereti ansambli võõrutada harilikust opereti magususest ning pinnapealsusest ja on seda ka saavutanud. See on ka ainuõige tee pookida külge paljusiuinatud „kunstilagedale“ lavaharude kunstilisi väärtusi. Nalja võib serveerida ka ilma n. n. „tingel-tangelita“, ja operett jääb sellegipoolest operetiks. Operett koosneb ju tekstist ning laulust, ja kui meie esimese osa lähendame sõnalavastuse nõuetele ja teist serveerime vastava ampluaa raskusega (ehk õigemini, kergusega), siis selle kahe osa liidetud kuju ongi operett.

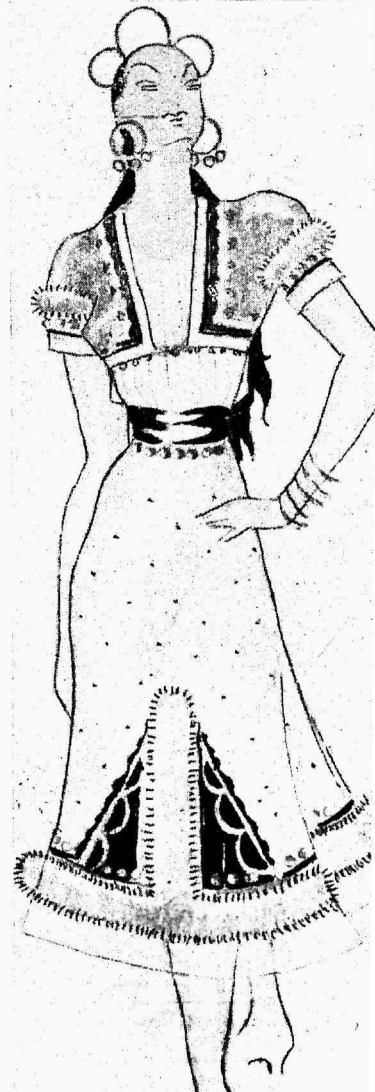
Siinjuures meenuvad mulle kadunud Rudolf Tobias'e sõnad, mis käivad küll ooperi kohta, kuid antud juhul sobivad ka operetist arusaamise kaaluks:

„Ooper on teos, kus kõnelemise asemel laudakse, ja sellest tuleb aru saada!“

„Veenus siidis“ pidas Viinis vastu üle 200 etenduse ja läks samavõrdse eduga ka Budapestis.

*

Järgmise muusikalavastusena toob „Vanemuine“ lavale Leoncavallo „Pajatsid“ ja Mascagni: „Talupoja au“ (Cavalleria Rusticana). Need kaks ooperit on kirjutatud Milano muusikakirjastuseäri Sonzogno poolt väljakuulutatud võistlusteks, ja neid kantakse seitsaadik Siiami kaksikutena kõikjal koos, asetades vahete-

vahel „Talupoja au“ mõne Puccini triloogiaga (Gianni Schicchi, il Tabarro ehk Suor Angelicaga). „Talupoja au“ tuli sel võistlusel esimesele kohale, kuna „Pajatsid“ „degradeeriti“, olles mittevastav võistluste määrustele, koosnedes ühe akti asemel kahest.

Huvitav on seejuures asjaolu, et hoolimata „Pajatside“ tunnustamisest ja isegi esimese koha väärimisest, Ruggiero Leoncavallo kõik teised ooperid, mida leidub terve rida, on kõik kadunud maailma lavadelt. Pietro Mascagni, sellevastu on õnnelikum. Tema „Guglielmo Ratcliff“, „il piccolo Marat“, viimane uudis „Nerone“ (eriti kirjutatud sangarenor Aureliano Pertile'le) ja teised, on siiski mängukavas, vähemalt Itaalias.

Truuks jäädes oma põhimõttele, püüab „Vanemuine“ ka neis lühioopereis taotleda lihtsust ja elulisust. Ooper olgu kõrvale ooper, kuid silmale draama. Selleks eriti palju võimalusi pakkuv on „Pajatsid“, mille sisu olevat Leoncavallo üles kirjutanud ühe tõesti sündinud loo järele Kalaabrias.

Leoncavallo ja Mascagni kuuluvad oma loomingu stiililt samasse rühma, kus esinevad Puccini, Giordano, Cilea j. t. Nad on õieti „verismi“ esimesi teerajajaid. Kuna „Talupoja aus“, „Pajatside“ kõrval, enam tundub aukoht antud meloodiale kui vahest õieti sobib ühele veristile, siis Mascagni viimase looming vanemas eas pakub hoopis julgemat pilti.

Ei ole vist maailmas ooperilava, kus pole ette kantud neid kahte ooperit. Saksamaal, näiteks, nagu näitab viimane statistika, võistlevad nad saksa oma komponistide järel kõigi teiste suurmeistritega (Verdi, Puccini jne.).

Mõlemas ooperis on numbreid, mis peaksid muusikaarmastajaile olema tuntud ammu. „Pajatsi“ aaria: „Naera, pajats!“ on niivõrd populaarne, et seisab iga tenori repertuaaris, samuti evivad kuulsust proloog baritonile ning harlekini serenaad: „Oo Colombine!“

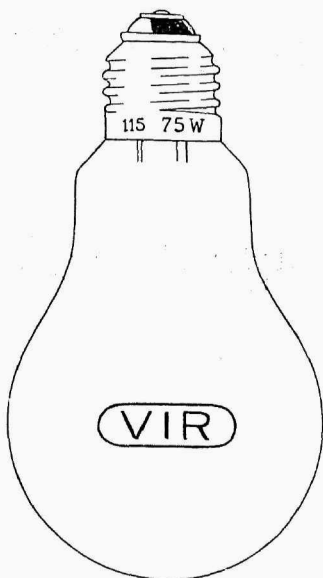
„Talupoja aust“ on tuntumad: „Siciliana“, kuulus vahemäng, duett Santuzza ja Turridu vahel ja kellade koor, mida on sageli ette kantud koorikontsertidel.

Tohib loota, et „Pajatsid“ ja „Talupoja au“ saavad samasuguse menu osaliseks Tartus, kui nad on saanud mujal maailmas.

KINDLUSTAGE OMA ELU JA VARANDUS

EKA's,

SUURIMAS KODUMAA KINDLUSTUSSELTSIS

ALATI SUURES VALIKUS
VIR, PHILIPS,
OSRAM

JATEISTE VABRIKUTE

ELEKTRIHÕÕGLAMPE

VIDRIK SÄRG

TARTUS, PROMENADI TN. 2, TEL. 78

EN GROS

EN DETAIL

LIMONADITEHAS J. NIRK

TARTUS, PIKK TÄN. 14-16, TELEFON 334.
ASUT. 1911. A.

SOOVITAB TUNTUD HEADUSES KARASTAVAID JOOKE :

SIDRUNISOODA, APELSINI-, VABARNA- Jne. LIMONADID

JA PALJU TEISI.

ERITI SOOVITAV VIIMANE UUDIS NIME
ALL **KUREMARJA-MORSS.**

Soodsam ostukoht

igale tarvitajale on

Tartu Eesti Majanduse Ühisus

Tartus, Holmi tän. 12-18.

Osakonnad :

Tartus, Võru tän. 4 ja Söögiturg 3, — **Räpinas, Pukas**
ja **Puhjas**.

KINDLUSTUSSELTS

„EESTI“

ASUT. 1907. A.

SUURIM EESTLASTE ASU-
TATUD JA NENDE POOLT
JUHTAV KINDLUSTUS-
ETTEVÕTE.

VALITSUS: TARTUS, SUURTURG 8.

VANEMUISE EINELAUD

ÖÖLOKAAL

IGAL ÕHTUL

KABAREE-EESKAVA

kodu- ja välismaa artistide
osavõtul. Muusika kella 10
õht. kuni 5-ni homm. Külas-
tage mugavat VEINI-BAARI.

"Veronika"

HABEMEAJAMI-
SE KREEMIGA

ON LUST

HABET AJADA.

*Teie olete
alati rahul
endaga,*

ku'i ostate oma

DESU JA SUKAD
VENN. LEPP'ALT
KAUBAHOOV № 2

T.-Ü. „MAJA“

Tartu osakond

1. Pakub :

Ehitusmaterjale,

Elektritarbeid ja

-sisseseadeid,

Vesivarustustarbeid

ja -sisseseadeid,

Värve,

värnitsat ja

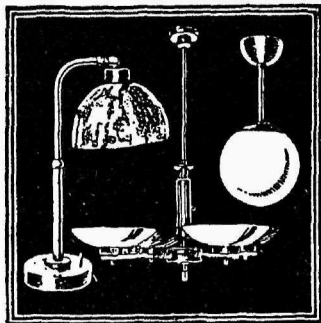
tapeete.

**Foto- ja raadio-
aparaate ja -osi.**

2. Võtab oma peale :

Igasuguseid remont- ja ehitustöid.

Hea kaup! Mõõdukad hinnad.

Elektrotehnikaäri ja -tööstus

„Jõud & Valgus“

Tartus, Rüütli t. 11. Telef. 4-48

valmistab moodsaid ja maitsekaid
elektri-, lae- ja seinarmatuure,
laua- ja öölaualampe.

Äri ladu esitab rikkaliku valiku.

Tartu Triikpesuvabrik

Tartus, Söögiturg 4, tel. 2-22

valmistab

Dop. kraed : Nurkkraed :

„Chic“

„Smoking“

„Genf“

„Elegant“

„Salome“

„Corso“

„Golf“

Poolpehmed kraed : USA 108 ja
USA 249.

Müügil kõikides en gros ja
en detail ärides.

K.-m.

Johan Peep

Tartus, Promenadi 2.

Kodumaa droogid

Lõhnaõlid

Kölniveed

Puudrid

Kreemid

Teatritarbed

Maniküürtarbed

Kammid

Peeglid

Seebid

Kummikaubad

== Sidumismaterjal ==

Maalivärvide-osakond

A./S.
TARTU PANK

A S U T A T U D 1868. A A S T A L.
AKTSAKAPITAL KR. 1.000.000.—

PEAPANK

TALLINN, KINGA 1.

OSAKOND

TARTU, SUURTURG 20.

TOIMETAB KÕIKI PANGAOPERATSIOONE

VÄÄRTUSTE VALITSEMINE

PAKKIDE HOIUKAMBER

TERASLAEKAD

PANGAÜHENDUS LONDONIS:
THE BRITISH OVERSEAS BANK LTD.

O.-ü.

„**ALKO**“ likööri- ja veinitehas

Kes proovib, see kiidab!

Suurim ja mitmekesisem valik
kõrgeväärtuslikke jooke.

Saadaval kõigis sellekohastes
kauplustes ja veiniladudes.

Pealadu VILJANDIS, Lossi tän. 34, o. m.

PHILIPS-RAADIO

1936. a. MUDELID

patarei- ning võrkaparaatide ladu Tartus

K-M. TEATER & MUUSIKA

äris **Küüni 6.** Tel. 4-68.

Palume tutvuneda nende hädusega ilma ostu sunduseta.